

POSTANOWIENIE

19 lutego 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Paweł Grzegorzczuk

na posiedzeniu niejawnym 19 lutego 2026 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku K.Z.

z udziałem S.Ł., K.Z.1, I.Ł., E.J., E.B., E.K., T.Ł., M.R., M.Ł., P.Z. i P.P.

o zasiedzenie,

na skutek skargi kasacyjnej M.Ł.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Lublinie

z 14 sierpnia 2024 r., II Ca 1536/23,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2. obciąża M.Ł. kosztami postępowania kasacyjnego na rzecz K.Z., E.J., P.Z. i K.Z.1, pozostawiając ich wyliczenie referendarzowi sądowemu.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten odpowiada charakterowi skargi kasacyjnej, będącej nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującym od orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania

sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. W powiązaniu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. oznacza to, że w skardze kasacyjnej nieodzowne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności o charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (przyczyn kasacyjnych).

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący uczestnik M.Ł. powołał się na przyczyny kasacyjne określone w art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c. W ocenie skarżącego występujące w sprawie zagadnienie prawne i potrzeba wykładni art. 172 § 1 k.c. sprowadzały się do ustalenia, czy do nabycia własności nieruchomości objętej wnioskiem o stwierdzenie zasiedzenia wystarcza wykazanie, że posiadacz samoistny władał częścią nieruchomości, jeżeli jednocześnie wyrażał wolę władania jako właściciel całością nieruchomości.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wielokrotnie podkreślano, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienie, stanowi – obok podstaw skargi kasacyjnej i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.) – odrębne i samodzielne wymaganie konstrukcyjne skargi kasacyjnej (art. 398⁴ § 2 k.p.c.). Wynika to z odmiennej funkcji wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, która polega na przekonaniu Sądu Najwyższego, że merytoryczne rozpoznanie skargi kasacyjnej jest uzasadnione z punktu widzenia jej publicznoprawnych celów. Cele te sprawiają, że ocena podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia ma następczy charakter i jest warunkowana uprzednim pozytywnym zweryfikowaniem powodów przemawiających za jej przyjęciem do rozpoznania.

Złożona skarga kasacyjna nie odpowiadała tym wymaganiom, ponieważ argumentacja mająca służyć uzasadnieniu przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania została scalona z uzasadnieniem podstaw kasacyjnych. Ujęcie takie zapoznaje sens szczególnego wymagania określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c., uniemożliwia w istocie Sądowi Najwyższemu ocenę przyczyn kasacyjnych (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 stycznia 2014 r., II UK 451/13, z dnia 5 kwietnia 2017 r., II CSK 688/16, z dnia 4 lipca 2017 r., III CSK 64/17 i z dnia 10 maja 2018 r., I CSK 800/17), których zbadanie musi poprzedzać analizę zasadności

zarzutów wypełniających podstawy kasacyjne i – już z tego powodu – stoi na przeszkodzie przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Niezależnie od tego należało zauważyć, że wątpliwość podniesiona we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania odrywała się od wiążących Sąd Najwyższy ustaleń faktycznych Sądu Okręgowego (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Zakładała, że wnioskodawczyni z małżonkiem władali tylko częścią nieruchomości objętej żądaniem wniosku. Tymczasem Sąd Okręgowy jednoznacznie nie zgodził się z poglądem apelującego uczestnika, jakoby wnioskodawczyni i jej mąż nie korzystali z całości nieruchomości, odwołując się m.in. do zeznań świadków i zasad logiki, przy uwzględnieniu, że obie działki składające się na nieruchomość objętą wnioskiem tworzą jeden kompleks. Sąd Okręgowy wskazał również, czego nie można kwestionować, że korzystanie z lasu, czy łąki ma inny charakter niż z gruntu rolnego, a fakt niekorzystania – nawet przez wiele lat – z tego rodzaju gruntów nie musi oznaczać braku władztwa. W innym zaś miejscu uzasadnienia – oddalając wniosek dowodowy uczestnika oparty na założeniu, że H.Z. i K.Z. posiadali co najwyżej część nieruchomości – stwierdził jasno, że stanowiska uczestnika nie podziela, ponieważ z materiału dowodowego wynika, iż osoby te korzystały nie tylko z gruntu rolnego, choć korzystanie z poszczególnych części nieruchomości różniło się intensywnością i zakresem.

W tym kontekście uzupełniająco należało przypomnieć, że instrumentem dokonywania ustaleń kształtujących podstawę faktyczną rozstrzygnięcia są również zasady logiki i doświadczenia życiowego (art. 231 k.p.c.), a ocena prawidłowości tego rodzaju wnioskowań pozostaje poza kognicją Sądu Najwyższego (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 13 kwietnia 2017 r., I CSK 93/17 i z dnia 23 czerwca 2020 r., V CSK 506/18).

Z powołanych wyżej przyczyn nie można było również uznać, by skarga kasacyjna była oczywiście uzasadniona, co wymaga wykazania, że zaskarżone orzeczenie jest wadliwe w sposób elementarny i widoczny już *prima vista* (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52, z dnia 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156 i z dnia 15 czerwca 2018 r., III CSK 38/18). Wniosek ujawniał ponadto

w tym względzie sprzeczność, jasne jest bowiem, że albo w sprawie występują istotne zagadnienie prawne i potrzeba dokonania wykładni przepisów prawa albo też skarga jest zasadna w sposób oczywisty, co zakłada niewystępowanie w sprawie żadnej kwalifikowanej potrzeby wykładni przepisów prawa ani też żadnych zagadnień prawnych (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 4 kwietnia 2011 r., II UK 24/11, z dnia 29 lipca 2015 r., I CSK 980/14 i z dnia 18 października 2016 r., I UK 466/15).

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2, art. 520 § 3, art. 98 § 1¹ i art. 108 § 1 w związku z art. 391 § 1, art. 398²¹ i art. 13 § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

Paweł Grzegorzczuk

(K.G.)

[SOP]